

ESTIBADORS CONTRA EL HOLDING I EL GOVERN CENTRAL

La batalla dura de Contenemar

Prop de sis mesos de vaga, de paraltzació quasi completa d'un grapat de ports estatals, el conflicte que enfronta els estibadors i Contenemar —amb ferits, detencions, ultres, esquirols— no pareix que s'haja d'acabar.

Joan Pomares

L'apedregament continu de les oficines de Contenemar, l'incendi de diversos camions que transportaven contenidors de l'empresa, com també de furgonetes del grup navilier i de vehicles de directius i personal, junt amb l'enfrontament seguit entre treballadors portuaris i policia nacional i guàrdia civil, continua sent el saldo tràgic d'una batalla laboral permanent que, als sis mesos d'haver començat, continua sense resoldre's.

El motiu de la vaga dels estibadors ha estat la disconformitat total amb la reforma de l'Organització de Treballadors Portuaris —OTP—, recollida en el reial decret del 23 de maig de 1986. En la intenció d'aquest projecte del govern socialista hi ha la creació d'empreses pròpies en cada port que substitueixen l'actual OTP i que s'encarreguen des d'ara de controlar directament els estibadors. Aquests, al seu torn, han assenyalat que tal mesura no és sinó «l'intent del govern

central de desfer la nostra organització i destruir gran part dels llocs de treball, augmentant descaradament l'explotació en aquest sector amb la implantació de les multinacionals».

En aquest joc dur, Contenemar ha estat l'empresa elegida per dur avant el decret del Ministeri de Treball. La Coordinadora d'Estibadors enfrontada al projecte va triar, doncs, Contenemar com a blanc d'atac de les seues protestes, declarant-li, el passat estiu, una duríssima vaga indefinida que impedia legalment a la gran empresa marítima prendre gent de l'OTP per poder treballar en qualsevol dels seus vaixells o en els dels seus clients.

Contenemar ha estat, així, la primera a intentar aplicar la reestructuració del sector, burlant a tal fi descaradament la vaga dels portuaris, passant sobre les seues organitzacions i reclamant per als treballs portuaris desocupats de l'INEM.

L'ama del mar

Empresa peonera en el tràfic de contenidors, Contenemar, SA, és una

armadora multiplicada en un gran grup de consignatàries filials, que, sota nom distint, s'alimenten d'un capital al 90 per cent propietat de l'empresa mare. Així, Marcargo, SA, a València; la Nao-Iberbex, SA, a Alacant; Terminal del Labra, a Bilbao; Eurocarga, i Intercarga, al port andalús de Santa Maria; Termisur-Eurocarga, a Sevilla. I Pérez y Compañía, Líneas Marítimas Canarias, Canarias Marítima de Consignaciones i Líneas Marítimas Hespérides, a Canàries, entre d'altres.

Amb oficina central a Madrid, al carrer de Velázquez, 150, el menorquí Andreu Seguí és, no sols el president del consell d'administració, sinó també l'amo principal d'aquest importantíssim holding, que treballa en onze ports i que, compost per quatre navilieres i més de trenta bucs, utilitza quasi mig miler de camions per a les seues activitats.

Membre de l'Anesco, Asociación Nacional de Empresas Consignatarias, dirigides per la CEOE i dominada per les majoritàries del sector i els

monopolis, Contenemar figura com a capdavantera del rànking marítim, amb prop de 23.000 milions de facturació durant 1984.

Esquirols contra jutges

El 4 d'agost de 1986 es presentava a Barcelona el pre-avis de vaga legal contra el grup Contenemar. La vaga era convocada per la Coordinadora d'Estibadors Portuaris, «organització sindical —segons els seus portaveus— amb una forta presència en el sector, pràcticament l'única representativa», que estenien la convocatòria a tots els ports on Contenemar té presència.

«Des de fa anys l'empresa Contenemar ha estat i és conflictiva», assenyalaven els treballadors en els motius de la convocatòria. I continuaven: «Especialment en els ports canaris, pel seu comportament antisocial i pel reiterat incompliment de les normes laborals». Argumentaven, també, «l'incompliment de les normes vigents de seguretat i higiene en el treball, en la manipulació de moles tan pesades i de tant de risc com són els contenidors; les irregularitats en la formulació de comandes de personal i en l'exhibició i la presentació de la documentació necessària per al control oportú dels contenidors, l'actitud amenaçant i el rebuig a la dignitat dels portuaris». I, entre un altre bon grapat de denúncies, «l'ocupació de personal no professional en la realització de treballs portuaris, infringint normes pactades en el conveni col·lectiu».

A partir del pre-avis, tindria lloc una correguda ininterrompuda de cartes entre l'armadora i els estibadors. El 25 d'agost, i des del número 3 del moll de Llevant de València, la Societat Obrera d'Estibadors Portuaris «La Marítima Terrestre» reiterava l'avis a Contenemar, SA, comunicant-li que exercirien el dret a la vaga per estar adherits a la Coordinadora Estatal de Treballadors Portuaris. «Aquesta vaga —assenyalaven—, si no arribem a un acord previ, començarà el pròxim dia 29, a partir de les zero hores i successivament en hores parelles, amb un caràcter indefinit fins que arribem a una solució.

La resposta de Contenemar no tar-

da. El dia 29 la direcció central anunciava a la Coordinadora Estatal d'Estibadors que considera la vaga abusiva i il·lícita, «pels objectius perseguits i pel caràcter selectiu i discriminatori que es dirigeix contra aquesta empresa». Tal carta, però, no ha estat una idea de Contenemar, perquè es tractava simplement d'una còpia literal del tèlex número 23 emès pel Govern Civil de València quatre dies abans i dirigida al grup Contenemar, a instància de la direcció executiva de l'Organització de Treballs Portuaris, és a dir, de l'administració.

L'11 d'octubre la Federació d'Estibadors del port de València i, per de-

sent obligada a respectar la vaga i actuarà en aquest sentit».

A partir d'aquest moment, començava a actuar treballadors aliens al port per substituir els vaguistes. Tant membres de la mateixa plantilla de l'empresa, estranya als treballs portuaris per experiència, com treballadors d'origen divers.

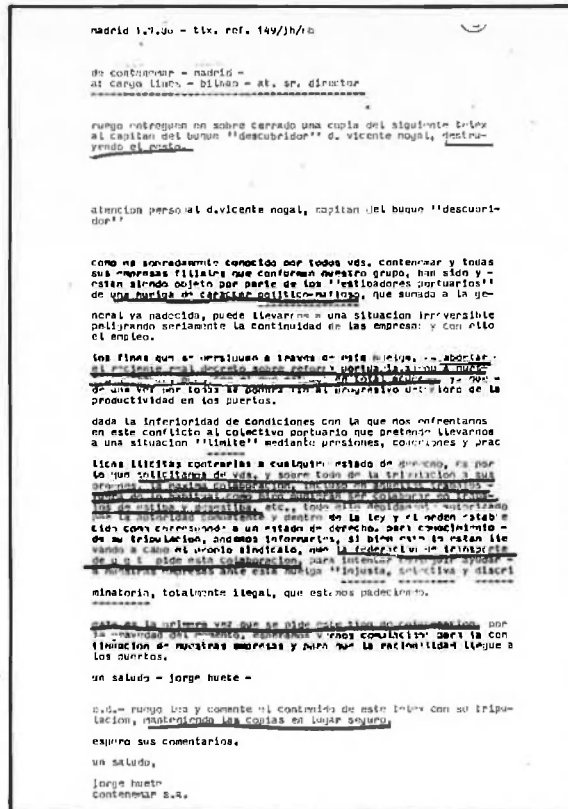
Segons un tèlex interceptat pels estibadors en vaga i filtrat a aquest setmanari, amb número 22225 i clau central de Contenemar, enviat per Jorge Huete, directiu de la firma a Madrid, al director de Cargo Lines, de Bilbao, una de les filials, s'exigia al capità del vaixell «Descubridor», ajuda il·legal per reemplaçar els treballadors en vaga.

«Com vostès coneixen de sobra —assenyalava el tèlex— Contenemar i les empreses filials del nostre grup són objecte per part dels estibadors d'una vaga de caràcter polític-mafios. Els fins que persegueixen a través d'aquesta convocatòria és abortar el recent real decret sobre reforma portuària, aliè al nostre quefer, però amb el qual estem totalment d'acord... «Per tant, sol·licitem de vostès, i sobretot de la tripulació, la màxima col·laboració, inclús en aquells treballs no habituals, com ara els treballs d'estiba i desestiba...»

El 10 d'octubre, el Ministeri de Treball enviava a la seu de València de l'OTP una comunicació i una còpia de l'escriu «enviat als 22 treballadors d'aquest cens portuari», on se'ls comunicava la sanció imposada per «expedient disciplinari», amb «pèrdua d'onze torns de treball», en considerar-los incursos en una «falta molt greu». Onze dies sense ocupació ni sou per haver impedit carregar un vaixell.

Mentre el Ministeri sanciona, Contenemar segueix contractant personal aliè al port. I, a Barcelona, grups de desocupats, al costat de membres de l'extrema dreta i elements fixats de la delinqüència de la ciutat. Porres i pistoles són esgrimides als treballadors, davant els ulls de la policia, com acusarà la premsa barcelonesa.

No obstant això, Magistratura reconeixerà en diverses ocasions el dret de vaga, tan obstaculitzat, dels treballadors dels ports. La sentència més important la farà pública el magistrat número setze de Barcelona, «en judici promogut en reclamació per lesió de drets fonamentals a la vaga i a la llibertat sindical». Entre les causes que

El tèlex que demanava ajuda il·legal al capità del «Descubridor».

cisió unànime adoptada estatalment, anunciava a Contenemar la «desconvocatòria de la vaga intermitent i el començament d'una nova vaga indefinida» a partir del 15 d'octubre. Durant els tres dies següents Contenemar no accedeix a la negociació ni tampoc es decideix a contractar personal portuari de l'OTP ara que hi ha treva vaguista.

El 13 d'octubre, José Medina Sánchez, director-gerent de la firma a València, es dirigeix de nou a la Coordinadora per reiterar: «Considerem igualment aquesta convocatòria viciada d'il·legalitat i fem responsables els estibadors dels perjudicis econòmics que es deriven de tal situació il·legal... Conseqüentment, Contenemar no se

motiven la resolució contra Contenemar, hi ha les següents: «La sinistralitat en les operacions de l'empresa i el seu hòlding és realment alarmant... la falta de documentació, informació i pes dels contenidors continua exactament igual... l'amenaça i les difamacions no sols no han acabat sinó que han augmentat... la utilització de no-professionals ha augmentat després d'iniciar-se la vaga...»

L'Audiència de Barcelona declarava, doncs, legal la vaga i denunciava que «l'empresa ha contractat de trenta-cinc a quaranta treballadors procedents de l'INEM, a fi de substituir vaguistes, i impedir i frenar la vaga... i sense sol·licitar, com és la seua obligació, estibadors del cens de l'OTP». Igualment, el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya emet un mes després, el 16 de desembre, una resolució i una advertència: «La inspecció de Treball ha provat la substitució de treballadors en vaga... Requerim Contenemar, SA, perquè s'estiga de substituir els vaguistes».

La Magistratura de Mallorca es remet a la resolució de la de Barcelona, o la número quatre d'Alacant, on Contenemar ha arribat a sancionar setanta-cinc estibadors, revoca aquestes sancions i acorda les indemnitzacions corresponents.

Tot és inútil, Contenemar no considerarà cap d'aquestes sentències. I continuarà contractant personal aliè a l'OTP. L'última resolució de la Magistratura número setze de Barcelona, amb data de 26 de gener, requereix de nou l'empresa «perquè compleisca la sentència i no substituesca els treballadors en vaga». I apercep els seus representants legals «d'incórrer en delictes de desobediència si continuen incomplint la resolució». Al febrer, la vaga entra en el sisè mes consecutiu.

U, Contenemar

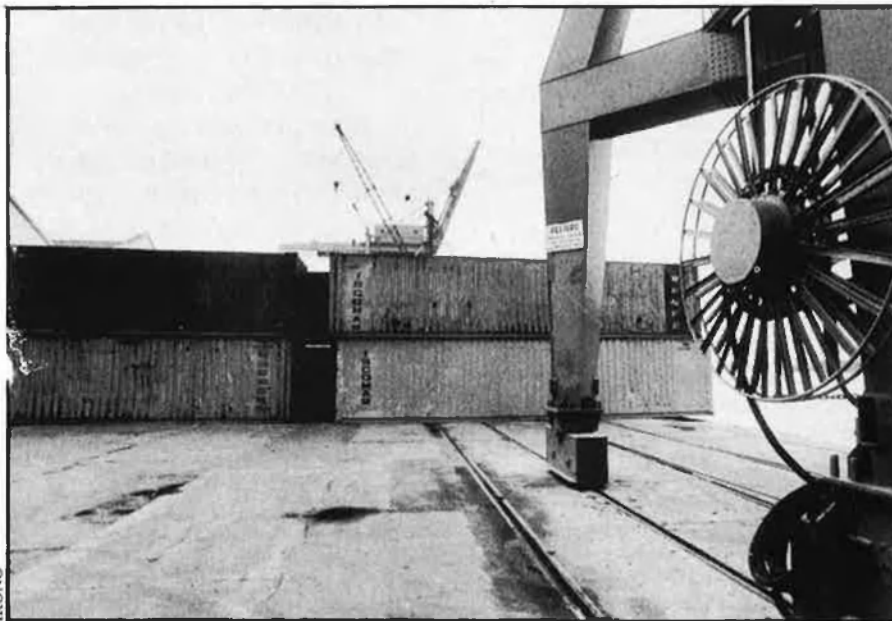
Les opinions, òbviament, apareixen enfrontades del tot. Joaquim Gener Granell, administrador únic de Contenemar a Catalunya, conseller i oficial de la Marina Mercant, home que, segons sembla, va intervenir en la contractació dels esquiroles que van provocar els incidents al port de Barcelona, desmenteix, però, tot el que ara s'ha dit sobre la vaga: «Els treballadors contractats són persones que ja havien treballat amb nosaltres en unes altres vagues. Ací som tres mil treballadors, i no quatre gats. Si algú intenta acabar amb Contenemar, ani-

ran al carrer aquestes 3.000 persones, en una empresa en què tots som treballadors, des dels directius fins al xic dels encàrrecs».

«Nosaltres —puntualitza— no tenim res contra ningú, només volem que els llocs de treball es mantinguin. D'altra banda, els empleats no en tenen la culpa. I ací s'han superat totes

enorme, amb més de mil treballadors de tot l'estat sancionats per l'OTP, a instàncies de Contenemar. Pel que fa a València, ens trobem amb 122 estibadors sense sou ni faena durant onze dies. A més de vint companys ferits i nou detinguts...»

«Nosaltres estem contra els incendis i les accions radicals, però hi ha

Sis mesos d'atur i enfrontaments als ports.

les condicions humanes, perquè no és agradable treballar amb la policia al costat. Pel que fa a les pèrdues, no les hem pogut valorar, però sí que podem comptar el mal que hem fet als clients i el fet que hem hagut de despatxar gent. De tota manera, el real decret llei ha de ser aplicat pel govern i és ell qui ens obliga a fer-ho; per això, nosaltres no podem negociar. Lamentablement, han agafat Contenemar entre ells i el govern».

José Medina, gerent i director de Marcargo, filial de Contenemar a València, a qui uns desconeguts van cremar el seu Seat 131, assenyala: «Hi ha possibilitats d'arribar a un acord, encara que en la darrera reunió, la del 4 de febrer, va ser impossible arribar a aclarir res. La batalla portuària és un conflicte per la conservació de privilegis, ja que, des d'ara, els estibadors pertanyeran a les empreses de cada port».

I dos, els estibadors

«Ací cal parlar de patronal dura i franquista cent per cent —diuen dirigents de la Coordinadora a València. Hem hagut d'enfrontar-nos a una violència empresarial i administrativa

gent que es pensa que, davant l'actitud de l'empresa, no hi ha una altra eixida. Respecte a les contractacions, a València no han pogut agafar gent de l'INEM. Dos funcionaris de Madrid vinguts a posta ho van intentar, però tots es van negar. Alguns, per por; d'altres, la majoria, perquè veien clar que venien a trencar-nos un dret. Així, han agafat gent del camp, d'Alboraia, però també lumpen. Gent que no coneix l'ofici i que ja ha patit tres accidents greus».

«A partir d'ara, valorarem si Contenemar té res de convincent a oferir. El fet que dimecres passat van seure a negociar ja és tot un èxit». Contenemar, que manté un deute de set mil milions de pessetes entre Banco de Crédito Industrial i la seguretat social, «manté una actitud que haurà de canviar tard o d'hora. Encara que el decret continuarà, i nosaltres ens haurem d'enfrontar perquè el retiren. Els ports són part de la factura que el govern ha hagut de pagar per l'entrada «triumfant» de la CEE. Sempre hem repartit la faena durant tot l'any. Hem aconseguit millores amb la república i la dictadura. Amb la UCD. També les aconseguirem amb el govern del PSOE». □